

Sokak Sağlıklaştırma çalışmalarının evrimii Haberler zerinden Bibliyometrik Analizi

*Melike KÖK**
*Hicran Hanım HALAÇ***

Öz: Kentler katmanlaşarak kendini geliştiren, farklı tipte yapılı çevrelerden oluşan mekanlardır. Tarihte kırdan kente gōcün artması ve mesken ihtiyacının doğması ile yeni yerleşimlerin oluşması sonucunda, kentte kurulan ilk yerleşim yerleri tarihi dokuları oluşturmaya başlamıştır. Geçmiřten gūnümüze miras olan tarihi dokular geçmişin izlerini, yaşantısını, kūltürünü, toplum yapısını, kimliğini ve daha birçok unsuru gūnümüze aktaran mekanlardır. Toplumların kimliklerini koruyabilmeleri ancak geçmişi ile etkileşim halinde olarak mūmkūn olabilir. Bu etkileşimi sağlayan ve kōpri gōrevi gōren tarihi mekanlardır. Bu mekanların korunması, yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılarak sūrdürülebilmesi gereklidir. Bu tūr tarihi mekanlar gūnümüzde özellikle son yıllarda koruma yaklaşımlarından olan ‘‘sokak sağlıklaştırma’’ çalışmalarıyla gūndeme gelmektedir. Sokak sağlıklaştırma çalışmaları mevcut haliyle kullanımı yetersiz ve işlevsiz olan tarihi mekanların korunması, geliştirilmesi, sūrdürülebilirlięinin sağlanması ve gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Tarihi yapıların mūlkiyeti devlete ya da özel mūlkiyete ait olabilmektedir. Sokak sağlıklaştırma çalışmalarının ortaya çıkışındaki en būyūk etmen özel mūlkiyetteki tarihi yapıların tekil sağlıklaştırma çalışmalarının maliyetli olması ve mūlk sahiplerinin bu koruma faaliyetlerini gerekleştirmemesidir. Bu sebeplerden ötürü sokak sağlıklaştırma çalışmaları gerekli kurum ve kuruluşlar bünyesinde yürütölmektedir. Bu alışmada Türkiye’de toplumun gūncel bilgi kaynağı olan haberler üzerinden sokak sağlıklaştırma çalışmalarının bibliyometrik analizi yapılmıştır. Gūnümüzde tarihi çevrelerin korunması amacıyla sayıca artan sokak sağlıklaştırma çalışmalarının haberler üzerinden analizi yapılarak, üretilen projelerin detaylarının halk ile paylaşımı ve kullanıcı olan halkın dönütleri incelenmiştir. Sokak sağlıklaştırma konusunda yapılan haber yayınlarının içerik olarak yeterliliğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Burada gerçekleştirilen sağlıklaştırma projelerinin topluma nasıl tanıtıldığı ve aktarıldığı, haberlerin içeriğinde hangi bilgilerin yer aldığı ve bu bilgilerin doğru aktarım için yeterli olup olmadığı değerlendirilmiştir. Google Haberler

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Faköltesi, Mimarlık Bölümü, melikeesen@ogr.eskisehir.edu.tr, ORCID: 0009-0002-6687-9583.

** Prof. Dr., Eskişehir Teknik Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Faköltesi, Mimarlık Bölümü, hhhhalac@eskisehir.edu.tr, ORCID: 0000-0001-8046-9914.

Makale Geliş Tarihi: 04.10.2023

Makale Kabul Tarihi: 05.04.2024

veri tabanı kullanılarak yapılan çalışmada 1 Ocak 2022 – 31 Aralık 2022 tarihleri arasındaki haber yayınları incelenmiştir. Belli kriterler doğrultusunda elde edilen 168 haber yayını konum, haber sayısı, haber kaynağı, haber tarihi, haber içeriği, yayın yöntemi, proje durumu, proje yöntemi, kurum ve bte başlıkları altında detaylı incelenmiştir. Türkiye’de yapılan sokak sağlıklaştırma çalışmalarının haberler üzerinden incelenmesi ve literatüre bu çalışmanın kazandırılması, gelecekte yapılacak benzer alışmalara altlık oluşturması amacıyla nemlidir.

Anahtar Kelimeler: Google Haberler, bibliyometrik analiz, sokak sağlıklaştırma, tarihi çevre, koruma

Bibliometric Analysis of Street Rehabilitation Studies on News

Abstract: *Cities are places that develop themselves by layering and consist of different types of built environments. As a result of the increase in migration from rural to urban areas in history and the formation of new settlements due to the need for housing, the first settlements established in the city began to form historical textures. Historical textures, inherited from the past to the present, are places that convey the traces, life, culture, social structure, identity and many other elements of the past to the present. It is only possible for societies to preserve their identities by interacting with their past. These are historical places that provide this interaction and act as bridges. These places need to be protected, kept alive and passed on to future generations. Such historical places have come to the fore today, especially in recent years, with "street rehabilitation" efforts, which are among the conservation approaches. Street rehabilitation works are the protection, development, sustainability and transfer of historical places that are currently inadequate and dysfunctional to future generations. Ownership of historical buildings may be state or private. The biggest factor in the emergence of street improvement works is that individual rehabilitation works of privately owned historical buildings are costly and the property owners cannot carry out these conservation activities. For these reasons, street rehabilitation works are carried out within the necessary institutions and organizations. In this study, a bibliometric analysis of street rehabilitation efforts was made through the news, which is the current source of information of the society in Turkey. Today, the street improvement works, which have increased in number in order to protect historical environments, were analyzed through news, the details of the projects produced were shared with the public and the feedback of the public was examined. It was aimed to determine the adequacy of the content of news broadcasts on street rehabilitation. It was evaluated how the rehabilitation projects carried out here were introduced and conveyed to the society, what information was included in the news and whether this information was sufficient for correct transmission. In the study conducted using the Google News database, news publications between January 1, 2022 and December 31, 2022 were examined. 168 news broadcasts obtained in line with certain criteria were examined in detail under the headings of location, number of news, news source, news date, news content, publication method, project status, project method, institution and budget. It is important to examine the street rehabilitation studies carried out in Turkey through the news and to include this study in the literature in order to form a basis for similar studies to be conducted in the future.*

Keywords: Google News, bibliometric analysis, street rehabilitation, historic environment, conservation

Giriş

Tarihi çevreler geçmişin izlerini günümüze taşıyan mekanlardır. Geleneksel yaşam biçimleri, kültürü, mimari özellikleri ile şekillenmiş bu çevreler insan ölçeğinde tasarlanmış mekanlarıyla adeta günümüzün açık hava mzeleridir. Tarihi çevreleri incelemek ve anlamak bugünü anlamaya, kendimizi tanımaya yardımcı olur (Ahunbay, 2017). Günümüz yaşam standartlarının değişmesi, kültürel, sosyal, toplumsal yapıdaki farklılaşmalar kişileri bir kimlik arayışına sürüklemektedir. Aranana bu kimlik tarihi mekanlarda ve toplumların geçmişlerinde saklıdır. Tarihi mekanlar yapıldığı dönemin birçok özelliğini bünyesinde barındırır ve geçmiş ile gelecek arasında köprü vazifesi görür. Tarihi mekanların barındırdıkları özellikler toplumların ve kişilerin ihtiyaı olan kültürel ve manevi değerlerdir. Dolayısıyla tarihi mekanların korunması, sürdürülebilirliği ve gelecek nesillere aktarılabilmesi kentler için ve toplumlar için önemli hale gelmektedir.

Kentler, farklı tipte birçok yapılı vreyi bünyesinde barındıran alanlardır. Bu çevreler, yaşayan ve sürekli değişerek gelişim gösteren organizmalar gibi birbirleriyle birebir etkileşim içindedir. Bu çevrelerin geçirdiği süreçler, kentin diğer kısımlarını da olumlu ya da olumsuz olarak etkileme potansiyeline sahiptir. Bu çevrelerden biri ve kent kimliği açısından en önemlisi de, kentlerin ilk kurulduğu, geleneksel sosyal yaşamının başlangıcı sayılan tarihi çevrelerdir (nver, 2017). Tüm yapılı çevrelerde olduğu gibi tarihi çevrelerde zamanla beşeri ve doğal faktörler sebebiyle yıpranmaya uğrar. Bunlar demografik sebepler, plansız kentleşme, farklı ulaşım ihtiyaçları, sosyo-ekonomik sebepler ve fiziksel eskimeler olarak örneklendirilebilir.

Tarihi mekanlar sahip olduğu ölçeğe bağlı olarak tarihi evre, tarihi kent veya tarihi bölge olarak adlandırılır. Ölçek bağlamında farklı olan bu tarihi mekanlar doku özelliği gösterir (zyaba, 1999). Tarihi doku kavramının önem kazanmasıyla kültür varlıklarının korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması daha önemli hale gelmiştir. Bunun zerine koruma çalışmalarıyla ilgili yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır (Eraslan ve Koç, 2022). Bu koruma yaklaşımlarından biri de sokak sağlıklaştırma çalışmalarıdır.

Koruma ve restorasyon yöntemleri içerisinde yer alan ‘sağlıklaştırma’ kavramı mevcut haliyle kullanım bakımından yetersiz olan yapı veya yapı grupları için söz konusu olan bir müdahale yöntemidir. Sağlıklaştırma, bir yapının ya da alanın; zgn özelliklerinin korunarak, onarım, değişim ve uyarılama yöntemleri ile kullanışlı hale getirilmesidir (Zakar ve Eyüpgiller, 2015). Tüm koruma yaklaşımlarında olduğu gibi sokak sağlıklaştırmada da temel amaç gerekli tüm değerlerin korunması, geliştirilmesi, sürdürülebilirliği ve gelecek kuşaklara aktarılmasıdır.

Korunması gerekli kültür varlığı niteliğindeki taşınmazların mülkiyeti devlete ya da kişilere ait olabilmektedir. Bu yapıların özel mülk sahipleri tarafından onarımlarının yüksek maliyetler nedeniyle kısıtlı olması ve onarılamaması sebebiyle sokak sağlıklaştırma kavramı ortaya çıkmıştır. Bu çalışmaların devlet eliyle yapılması ve aynı zamanda bütüncül bir korumanın sağlanabilmesi amaçlanmıştır. Burada bahsedilen bütüncül koruma durumu yapı özelindeki özgünlük durumunun kaybolması ve tek tipleşme riskini de beraberinde getirebileceği için tartışmaya açık bir konudur. Birçok kurum ve kuruluşun desteğiyle, yasa ve yönetmelikler bağlamında sağlıklaştırma çalışmalarının projelendirme ve uygulaması gerçekleştirilir (nver, 2017). Bu tür çalışmalar yalnızca koruma ve sürdürülebilirlik bağlamında değil aynı zamanda tarihi çevrenin bulunduğu kentin turizm potansiyelini arttırmada ve ekonomik anlamda da etkilidir. Bu sebeple yerel yönetimler tekil koruma yerine daha geniş alanları kapsayan sokak sağlıklaştırma çalışmalarını tercih etmektedir (nver ve Alptekin, 2021). Sağlıklaştırma alışmaları genellikle yerel yönetimler tarafından bazen de bakanlıklar tarafından talep edilebilir.

Ülkemizde “sokak sağlıklaştırma” kavramı ilk kez 1995 yılında Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü’nün yatırım uygulamalarında yer almıştır (elimli, 2016). Bu kavramla ilgili ilk çalışma 1996 yılında hazırlanmıştır. Daha sonra 2005 yılında "sokak sağlıklaştırma" projeleri için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, "Korunması Gerekli Sokakları Sağlıklaştırma Projesi Teknik şartnamesi" oluşturulmuştur. Fakat, bu şartname daha sonra 28718 sayılı "Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013)" ile yürürlükten kaldırılmıştır. Türkiye’de yürütülen koruma çalışmaları hukuki olarak 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamında değerlendirilmektedir. Bu nedenle sokak sağlıklaştırma projeleri de bu kanun kapsamındadır (Keskin, 2008).

Sokak sağlıklaştırma, 2863 sayılı Koruma Kanunu kapsamında hazırlanan Teknik şartname’ de; “*Korunması Gerekli Sokakları Sağlıklaştırma ve Kentsel Tasarım Projesi*”nin amacı; “*sınırları ilgili koruma bölge kurullarınca onaylanan alanda tescilli ve tescilsiz taşınmaz kültür varlıklarının sokağa ve sokağa bağlı açık alana/avluya baki veren cepheleri ile birlikte avlu duvarları, müştemilat, eşme vb. mimari elemanların zgn sokak dokusu ve kentsel mobilyaları ile birlikte korunması, sağlıklaştırılarak yaşatılması ve ağdaş yaşama katılmasının yanı sıra sokak dokusunu tanımlayan tüm öğelerin korunması ve belgelenmesine yönelik rölöve, restitüsyon, restorasyon, kentsel tasarım projeleri ile mühendislik dallarında yapılması gereken her türlü projenin elde edilmesidir*” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013) şeklinde tanımlanmıştır. Bu amacın gerçekleştirilmesi için yapılması gerekli çalışmaları ise şartnamede; “*Hazırlanacak sokak sağlıklaştırma projeleri kapsamında yapıların; sokağa ve sokağa bağlı açık alana/avluya baki veren cepheleri, avlu-bahçe duvarları ile sokak dokusunu tanımlayan diğer öğelerin rölöve, restitüsyon, restorasyon,*

kentsel tasarım ve ilgili diğer miihendislik proje hizmetleri gerçekleştirilir” (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013) şeklinde ifade edilmektedir.

Sokak sağlıklaştırma sürecinde önemli konulardan biri ise mülkiyet kapsamıdır. Genellikle sağlıklaştırma sürecinde, koruma kapsamında yapılan müdahaleler, mülk sahipleri adına Kültür ve Turizm Bakanlığı ve/veya yerel idareler tarafından yrtlmektedir. Bu noktada, ilgili kurumlar, mülk sahiplerinden veklet almakla yükümlüdür. Aksi takdirde, koruma statüsü ne olursa olsun başkasının mülkiyetindeki taşınmaza herhangi bir veklet olmadan müdahale edilmesi durumunda, haksız yapı olarak ifade edilen durum ortaya çıkmaktadır (İnal, 2012). Korunması gerekli alandaki mülk sahipleri ile kurum arasında uzlaşı sağlanarak süreç başlar. Bu süreç teknik şartnamede; *“Proje yapılacak alan sınırları ile projelendirilecek yapılar ve eklerinin sokak sağlıklaştırma projesi kapsamında değerlendirileceğine ilişkin ilgili Koruma Bölge Kurulu onayı ve ilgili Belediye Meclis kararının alınmış olması esastır. Proje keşfi hazırlanırken yerinde yapılan incelemeler sırasında, tescile değer bulunan yapıların tescil durumu da ilgili kurul tarafından ayrıca değerlendirilerek karara bağlanır.”* (Kültür ve Turizm Bakanlığı, 2013) şeklinde anlatılmıştır. Böylelikle tarihi yapıların değerine uygun biçimde gerekli kurumların onayından geçerek yenilenmesi ve doğru müdahalelerle dönüştürülmesi amaçlanmıştır.

Sokak sağlıklaştırma çalışmaları (nver, 2017)’e göre bir süreçtir ve bu süreç belgeleme çalışmaları ile başlar. Tescilli yapılarda rölöve çalışmaları yapılır. Fakat diğer tarihi yapılarda sağlıklaştırma ve yenileme sürecini hızlandırabilmek adına yalnızca cephe arkasındaki mekanlar çalışmaya dahil edilir. Ardından planlama ve projelendirme süreci gerçekleştirilir. Burada eski dönem, řu anki durum ve sağlıklaştırma sonrası sokak dokusunun dönüşeceği durum birlikte değerlendirilerek proje çalışmaları yapılır. Projelendirme yapıldıktan sonra uygulama aşamasında, projenin tüm gerekliliklerinin sağlanarak uygulamanın yapılması esastır. Sağlıklaştırma uygulaması bittikten sonra ise kullanım ve sürdürülebilirlik konusu gündeme gelmektedir. Günümüzde sağlıklaştırma yapılan yapıların bir kısmı kullanılır durumdayken bir kısmı da atıl durumdadır. Burada atıl durumdaki yapıların restorasyon çalışmaları sonrasında işlevlendirilerek kullanılır hale getirilmesi tarihi dokunun sürdürülebilirliği açısından oldukça önemlidir. Aksi takdirde cephesi görsel olarak göze hitap eder hale gelen fakat içi boş yapılar ortaya çıkacaktır. Bunun sonucunda birkaç yıl içerisinde yapılar tekrar bakımsız hale gelip atıl kalmaya devam edecektir. Sonuç olarak yapıların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve gerekli bakımlarının yapılabilmesi adına işlevli ve kullanılır durumda olması oldukça önemlidir.

Sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili literatürün incelenmesi amacıyla YÖKTEZ üzerinden “sokak sağlıklaştırma” anahtar kelimesiyle tümü

ve içinde geçsin seçenekleriyle tarama yapıldığında 27 sonuç “sağlıklaştırma” anahtar kelimesiyle tümü ve içinde geçsin seçenekleriyle tarama yapıldığında ise 126 sonuç elde edilmiştir. Google Akademik veri tabanı üzerinden “sokak sağlıklaştırma” anahtar kelimesiyle tarama yapıldığında 438 sonuç elde edilmiş, "sokak sağlıklaştırma" ve "bibliyometrik analiz" anahtar kelimeleriyle tarama yapıldığında ise 3 sonuca ulaşılmıştır. DergiPark veri tabanında “sokak sağlıklaştırma” anahtar kelimesiyle tarama yapıldığında 10 sonuç, "sokak sağlıklaştırma" ve "bibliyometrik analiz" anahtar kelimeleriyle tarama yapıldığında ise 1 sonuç elde edilmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda konu ile ilgili makaleler incelendiğinde şahin ve Halaç'ın (2023) sokak sağlıklaştırma çalışmalarıyla ilgili lisanstt tezleri analiz ederek, çalışmaların yıllara göre dağılımları, kentlere göre dağılımları gibi birçok kriteri değerlendirdiklerini ve konuyla ilgili tezlerin tümü hakkında bilgi sahibi olunabilmesini sağladıkları grlmştr. Fıçıcıoğlu ve Halaç (2022) sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili belirlenen niversite kütüphanelerinde tarama yaparak bu konuda yazılan makaleleri tespit etmişler ve içeriklerini incelemişerdir. Çerkez ve Halaç (2023) lkemizde sokak sağlıklaştırma ile ilgili yapılan kamu ihalelerini EKAP sistemi üzerinden inceleyerek projeler hakkında birçok başlıkta fikir sahibi olmuşlardır. Projelerin illere göre dağılımları, proje maaliyetleri, proje içerikleri gibi birçok konuda değerlendirme yapmışlardır. nver (2017) sokak sağlıklaştırmaya yönelik akademik bazlı tanımlarla mevzuat tanımları arasındaki bakış açısı farklarını belirlemiş ve bu doğrultuda doğru bir sağlıklaştırma tanımının elde edilebilmesi için gerekli etmenleri ortaya koymuştur. Güner vd. (2019) ise Kayseri ili, Talas ilçesinde yer alan Kazım Paşa Caddesi için hazırlanan sokak sağlıklaştırma projesini genel olarak incelemiş; hazırlanan sokak sağlıklaştırma projesinin yaklaşımını, içeriğini, gelişimini ve sonucunu ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. elik ve Demirtaş (2019) alışmalarında değişim ve dönüşümün yaşandığı Bartın kentindeki Hkmet Caddesi ve bağlantılı olduğu tarihi kent merkezinde kentsel peyzaj odaklı sokak sağlıklaştırma plan ve projelerine yönelik ölçütlerin belirlenmesini hedeflemişlerdir. Karataş vd. (2022) tarihi Mardin kentsel sit alanında bulunan 1. Cadde yayalaştırma ve sağlıklaştırma uygulamasının, tarihi kente olan fiziksel ve sosyoekonomik katkılarını belirlemeye çalışmışlardır. Sokak sağlıklaştırma ile ilgili literatürde kavramsal ve sokak sağlıklaştırma uygulamalarının yapılmış olduğu örneklemeler üzerinden incelemeler mevcuttur. Çevrimiçi haberler ile ilgili literatür incelendiğinde ise e-haber siteleri üzerinden özellikle toplumsal konularda (Covid-19, şiddet, savaş, mülteci) analizler yapıldığı tespit edilmiştir. Son olarak Kutlu ve Bekiroğlu (2013) kentsel dönüşüm projeleri ile ilgili evrimii haberlerin analizini yaparak kullanıcı halkın bakış açılarını ve yaşadıklarını tespit etmeye çalışmışlardır. Çevrimiçi haberlerle ilgili sistematik analiz çalışmaları incelendiğinde koruma ve mimarlık alanlarında çok fazla çalışmaya rastlanamadığı grlmştr. Sonuç olarak literatürde sokak sağlıklaştırma konusunda evrimii haberler üzerinden yapılan bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Türkiye’de son yıllarda sokak sağlıklaştırma çalışmalarının yaygınlaştığı grlmektedir. Neredeyse her ilde tarihi sokakların restore edilerek uygun işlevlerle yaşama kazandırılması amacıyla projeler yapılmaktadır. Bu tür uygulamaların kamuoyuna duyurulması ve gerekli bilgi aktarımının yapılabilmesinde en önemli kanal haber kaynaklarıdır. Bu çalışmada sokak sağlıklaştırma çalışmalarının Türkiye’de yapılan uygulamalarının evrimii haber kaynakları üzerinden değerlendirilmesi, Google Haberler üzerinden irdelenerek bibliyometrik analizinin yapılması ve literatürdeki boşluğun doldurulması hedeflenmiştir. Sokak sağlıklaştırma çalışmalarının haberler üzerinden analizi yapılarak, üretilen projelerin detaylarının halk ile paylaşımı ve kullanıcı olan halkın dönütleri incelenmiştir. Sokak sağlıklaştırma konusunda yapılan haber yayınlarının içerik olarak yeterliliğinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Burada gerçekleştirilen sağlıklaştırma projelerinin topluma nasıl tanıtıldığı ve aktarıldığı, toplumun yapılan projelere karşı izlenimlerinin neler olduğu, haberlerin içeriğinde hangi bilgilerin yer aldığı ve bu bilgilerin doğru aktarım için yeterli olup olmadığı değerlendirilmiştir. Belli bir tarih aralığı seçilerek gelecekte yapılacak benzer çalışmalara kaynak oluşturmak hedeflenmiştir. Araştırmanın kapsamı 1 Ocak 2022 – 31 Aralık 2022 tarihleri arasında Google Haberler üzerinden yapılan tarama sonucunda ulaşılan haber yayınlarıdır. Belli kriterler doğrultusunda ayrıştırılarak elde edilen 168 haber yayını konum, haber sayısı, haber kaynağı, haber tarihi, haber içeriği, yayın yöntemi, proje durumu, proje yöntemi, kurum ve bütçe başlıkları altında detaylı incelenmiştir.

Yöntem

Ülkemizde gerçekleştirilen sokak sağlıklaştırma projelerinin günümüzde artarak devam ettiği bilinmektedir. Bu tür çalışmaların kamuoyuna duyurulmasında en etkili iletişim kanallarından biri haber kaynaklarıdır. Sokak sağlıklaştırma çalışmalarının yapıldığı alanlar özellikle turistik olarak tanıtılması amacıyla haber kaynaklarında yer almaktadır. Ülkemizde 2022 yılında gerçekleştirilen sokak sağlıklaştırma çalışmalarını tespit ederek bu çalışmaların medyaya nasıl yansdığı, haber içeriklerinin yeterliliği, kullanıcı olan halkın dönütlerinin tespiti hedeflenmiştir.

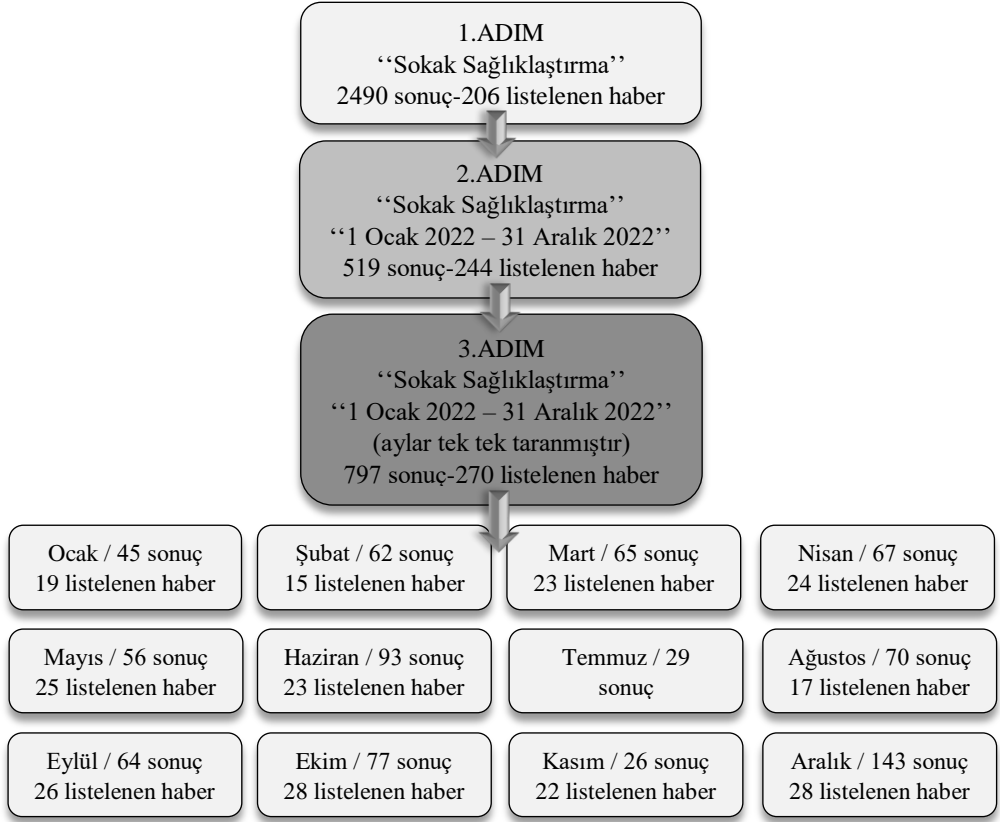
Sokak sağlıklaştırma çalışmalarının Google Haberler üzerinden incelenmesinde elde edilen verileri değerlendirmek amacıyla bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Bibliyometri terimi 1969 yılında Alan Pritchard tarafından ortaya çıkarılmıştır (Pritchard, 1969). Bibliyometri istatikselsel analiz temelini olup genel olarak kütüphane ve veri biliminde kullanılmaktadır. Araştırma yapılacak alanın belirleyici olan özelliklerini tespit etmek ve konuyla ilgili en etkili olan yayınları bulmak için bibliyometrik analiz yöntemi tercih edilmektedir (Yıldırım, 2021). Belirli bir disiplinde ya da bilim dalında yapılan araştırmaların profilini belirlemeyi amaçlayan bibliyometrik analiz, bilimsel bilgi üretiminin

sistemli bir şekilde gelişimini, ağırlık noktasını, eksikliklerini belirlemek açısından son derece önemli bir araştırma yöntemidir (Hussain, Fatima, ve Kumar, 2011). Bibliyometrik analiz çalışmasında belirlenen konu doğrultusunda, konuyla ilgili hazırlanmış olan tüm çalışmaların incelenmesi esastır. Bu alışmalar belli ölçekler ve başlıklar doğrultusunda sistemli bir biçimde incelenir. Öncelikle tarama planlanır, taramanın kapsamı belirlenir ve literatür taranır. Elde edilen veriler sentezlenir ihtiyaç duyulan veriler çeşitli uygulamalar kullanılarak kaydedilir. Kaydedilen bu veriler üzerinden gerekli analizler yapılarak değerlendirme işlemi yapılır ve bir sonuca ulaşılır.

Google Haberler veri tabanında 12 Nisan 2023'te belirtilen tarih aralığında "sokak sağlıklaştırma" anahtar kelimesi taranmıştır. Tarama yapılırken üç farklı yol izlenmiştir. Bunun amacı en fazla haber sayısına ulaşıp kapsamlı bir çalışma yapabilmektir. Burada 1 Ocak 2022 – 31 Aralık 2022 tarih aralığında inceleme yapılmıştır. 1. Adımda taramadaki toplam rakamı görebilmek amaçlanmıştır. 2. Adımda belirlenen tarih aralığındaki sonuçlar saptanmıştır. 3. Adımda ise belirlenen bir yıllık zaman dilimi aylara bölünerek tarama yapılmış ve ngrldği gibi bu taramada en fazla sonuca ulaşılmıştır (şekil 1). 3.adımda elde edilen bu sonuçlar üzerinden inceleme yapılmıştır.

12 Nisan 2023 tarihi itibariyle yapılan taramada;

- 1) Google Haberler üzerinden sokak sağlıklaştırma anahtar kelimesiyle taranıp zaman aralığı "en son" , "tarihe göre sıralı" ve "yinelenenleri göster" şeklinde ayarlandığında yaklaşık 2490 sonuca ulaşıldı. Bunun içerisinden 206 haber listelenmiştir.
- 2) 1 Ocak 2022 – 31 Aralık 2022 tarihleri arasında "tarihe göre sıralı" ve "yinelenenleri gizle" şeklinde tarama yapıldığında yaklaşık 519 sonuca ulaşıldı. Bunun içerisinden 244 haber listelenmiştir.
- 3) 2022 yılı aylara bölünerek "tarihe göre sıralı" ve "yinelenenleri gizle" şeklinde tarama yapılmıştır.

Şekil 1. Yöntem Basamakları

Google Haberler de tarama yapıldığında elde edilen sonuç verisinin tamamı listelenmemektedir. Dolayısıyla Şekil 1’de de görüldüğü gibi tarama sırasında elde edilen sonuç verisi ve listelenen haber sayıları aynı değildir. Bu sebeple sonuçlar ve listelenen haber sayıları ayrı ayrı ifade edilmiştir. Yapılan bu tarama sonucunda 1 Ocak 2022 – 31 Ocak 2022 arasında yaklaşık 45 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 19 haber listelenmiştir. 1 Şubat 2022 – 28 Şubat 2022 arasında yaklaşık 62 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 15 haber listelenmiştir. 1 Mart 2022 – 31 Mart 2022 arasından yaklaşık 65 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 23 haber listelenmiştir. 1 Nisan 2022 – 30 Nisan 2022 arasından yaklaşık 67 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 24 haber listelenmiştir. 1 Mayıs 2022 – 31 Mayıs 2022 arasından yaklaşık 56 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 25 haber listelenmiştir. 1 Haziran 2022 – 30 Haziran 2022 arasından yaklaşık 93 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 23 haber listelenmiştir. 1 Temmuz 2022 – 31 Temmuz 2022 arasından yaklaşık 29 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 20 haber listelenmiştir. 1 Ağustos 2022 – 31 Ağustos 2022 arasından yaklaşık 70 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 17 haber listelenmiştir. 1 Eylül 2022 – 30 Eylül 2022 arasından yaklaşık 64 sonuca

ulaşılmıştır, bunlardan 26 haber listelenmiştir; 1 Ekim 2022 – 31 Ekim 2022 arasından yaklaşık 77 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 28 haber listelenmiştir. 1 Kasım 2022 – 30 Kasım 2022 arasından yaklaşık 26 sonuca ulaşıldı, bunlardan 22 haber listelenmiştir. 1 Aralık 2022 – 31 Aralık 2022 arasından yaklaşık 143 sonuca ulaşılmıştır, bunlardan 28 haber listelenmiştir. Toplamda 797 sonuca ulaşılmış ve 270 haber listelenmiştir.

3.Adımda ulaşılan haber yayınları üzerinden incelemeler yapılmak üzere Excel kullanılarak tablo oluşturulmuş ve veriler bu tabloya aktarılmıştır. Listelenen 270 haber arasından 168 haberin konuyla ilgili olduğu tespit edilmiş ve bu haberler incelenmiştir. Aynı tarihte ya da yakın tarihlerde (2-3 gün gibi) aynı bölgede yapılan haberler birlikte incelenmiştir. Farklı tarihlerde aynı bölgede yapılan haberler ayrı olarak incelenmiştir. Bunun sebebi aynı projeyle ilgili farklı dönemlerde projenin farklı aşamalarını inceleyen haberler olmasıdır.

Haber yayınları çeşitli yönleri ve nitelikleriyle incelenmiştir. Bu inceleme belirli sorulara yanıt verecek şekilde yapılmıştır. Aşağıda belirlenen ölçtüler ve araştırma soruları ışığında inceleme yapmak üzere alt başlıklar belirlenmiş ve detaylandırılmıştır. Çalışmada haber yayınlarında incelenen ölçtüler ve araştırma soruları řu şekildedir;

- 1) Haber yayınlarının konumu neresidir ve dağılımı nasıldır?
- 2) Haber yayınlarında aynı alanda yapılan haber sayısı nedir?
- 3) Haber yayınları hangi kaynaklar üzerinden yayınlanmıştır?
- 4) Haber yayınları hangi tarihte yapılmıştır ve aylara göre dağılımı nasıldır?
- 5) Haber yayınlarının içeriği olumlu, fikir beyan edilmemiş, olumsuzdan hangisidir?
- 6) Haber yayınlarının yayın yöntemi haber yazısı, proje görseli, videodan hangisidir?
- 7) Haberde yer alan proje durumu proje aşaması, uygulama, proje sonrasında hangisidir?
- 8) Haberde yer alan proje ihale yöntemiyle mi yapılmıştır?
- 9) Haberde yer alan projeyi hangi kurum yürütmektedir?
- 10) Haberde yer alan projenin bütçesi nedir? Gibi sorulara cevap aranmaktadır.

Google haberler üzerinden elde edilen haber yayınları belirlenen alt başlıklara göre incelenmiştir. Belirlenen alt başlıklar; konum (il, ile, mahalle, cadde/sokak), haber sayısı, haber kaynağı, haber tarihi, haber içeriği (olumlu, fikir beyan edilmemiş, olumsuz), yayın yöntemi (haber yazısı, proje görseli, video), proje durumu (proje aşaması, uygulama, proje sonrası), proje yöntemi (ihale, belirtilmemiş), kurum ve bütçe şeklinde (şekil 2).

şekil 2. Haber Yayınlarının İncelendiği Alt Başlıklar

Bulgular

Belli bir konuda yapılan çalışmaları karşılaştırmalı olarak inceleyerek artılar ve eksiler ile değerlendirme yapan bibliyometrik analiz yöntemi sokak sağlıklaştırma kavramı konusunda da kullanılmış ve bununla ilgili akademik yayınlar hazırlanmıştır. şahin ve Halaç (2023) sokak sağlıklaştırma konusundaki lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapmışken, Fıçıcıoğlu ve Halaç (2022) belirlenen niversite kütüphanelerinde sokak sağlıklaştırma ile ilgili çalışmaları tespit ederek bu çalışmaların analizini yapmışlardır. Çerkez ve Halaç (2023) ise EKAP sistemi üzerinden sokak sağlıklaştırma projelerinin bibliyometrik analizini yapmışlardır. Bu yayınlardan da görüldüğü üzere sokak sağlıklaştırma konusu ile ilgili birçok veri tabanı üzerinden bibliyometrik analiz yapılmıştır. Yapılan bu araştırmada ise evrimii haberlere erişim sağlanarak, veri tabanı olarak kullanılan Google Haberler üzerinden bir analiz yapılmıştır.

Google Haberler üzerinden yapılan tarama sonucunda elde edilen veriler Excel tablosuna aktarılmıştır. Oluşturulan başlıklara göre incelemeler yapılmış ve gerekli görülen, birbiriyle ilişki kurabilecek başlıklar çakıştırılarak grafikler oluşturulmuştur.

Yayın Yöntemi ve Haber İçeriği

İncelenen haber yayınlarının yayın yöntemleri ve haber içerikleri değerlendirilmiştir. Excel tablosunda yayın yöntemi başlığı yayının yazınsal ve görsel sunumuna göre haber yazısı, proje görseli ve video olmak üzere üç alt başlığa ayrılarak incelenmiştir. Haber içeriği başlığı ise haber yayınının yazarının ya da haberde röportaj yapılmış yetkili veya vatandaşın sağlıklaştırma çalışmalarına karşı görüşlerinin olumlu, fikir beyan edilmemiş ve olumsuz olarak değerlendirilmesini ifade etmektedir. Kişilerin haber yayınları içerisindeki görüşlerinde beğenilerini dile getirmeleri durumu olumlu içerik, herhangi bir

kişisel görüşe yer verilmemesi durumu fikir beyan edilmemiş içerik ve kişilerin sağlıklaştırma çalışmalarıyla ilgili hoşnut olmadıkları durumları ifade etmeleri ise olumsuz içerik olarak incelenmiştir. 168 adet haber içeriğinin tümünde haber yazısı bulunmaktadır. 116 adedinde proje görseli ve 6 adedinde video yer almaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. İncelenen Haberlerde Yayın Yöntemi ve Haber İçeriğinin Karşılaştırılması

Haber İçeriği \ Yayın Yöntemi	Olumlu	Fikir Beyan Edilmemiş	Olumsuz
Haber Yazısı	110	58	0
Proje Görseli	93	23	0
Video	4	2	0

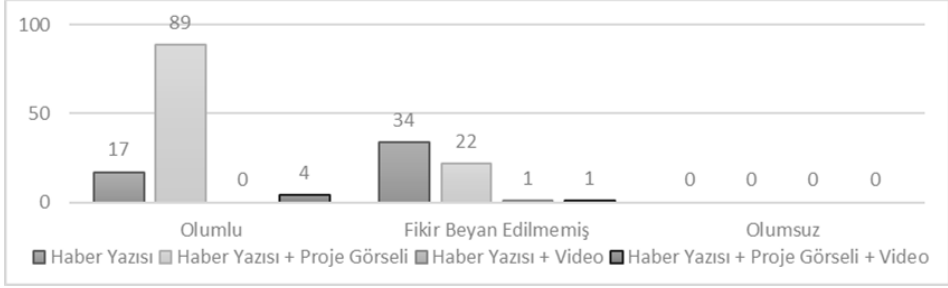
Bu yayın yöntemleri haberlerde tek başına yer alabileceği gibi birlikte de yer alabilir. Bunlar sadece haber yazısı 51 sonuç, haber yazısı + proje görseli 111 sonuç, haber yazısı + video 1 sonuç, haber yazısı + proje görseli + video 5 sonuç şeklindedir (Tablo 2).

Tablo 2. İncelenen Haberlerde Birlikte Kullanılan Yayın Yöntemleri ve Haber İçeriğinin Karşılaştırılması

Haber İçeriği \ Yayın Yöntemi	Olumlu	Fikir Beyan Edilmemiş	Olumsuz
Haber Yazısı	17	34	0
Haber Yazısı + Proje Görseli	89	22	0
Haber Yazısı + Video	0	1	0
Haber Yazısı + Proje Görseli + Video	4	1	0

Haber içeriğinde ise 110 olumlu sonuç, 58 fikir beyan edilmemiş sonuca ulaşılmış olup olumsuz sonuca ulaşılmamıştır. Yayın yöntemi ve haber içeriği başlığı Şekil 3’de birlikte değerlendirilmiştir. Haber içeriği “olumlu” olan 110 yayının 17 adedi sadece haber yazısıyla, 89 adedi haber yazısı + proje görseliyle, 4 adedi ise haber yazısı + proje görseli + videoyla desteklenmiştir. Haber içeriği “fikir beyan edilmemiş” olan 58 yayının 34 adedi sadece haber yazısıyla, 22 adedi haber yazısı + proje görseliyle, 1 adedi haber yazısı + videoyla, 1 adedi ise haber yazısı + proje görseli + videoyla desteklenmiştir. Bu veriler sonucunda haber yazısının tüm yayınlarda yer alması sebebiyle ilk başvuru olan yayının yöntemi

olduğu tespit edilmiştir. Tüm haber yayınları içerisinde % 69,04 oranında proje görseline yer verildiği tespit edilmiştir. Proje görsellerinde bölgeye dair sokak sağlıklaştırma öncesi-sonrası fotoğraflar, proje aşamasında oluşturulan üç boyutlu görseller yer almaktadır. Videolara ise tüm yayınlar içerisinde % 3,57 oranda yer verildiği görülmüştür (Şekil 3). Videolarda bölgeye dair sağlıklaştırma öncesi- sonrası görseller, yetkililer ya da halk ile yapılmış röportajlara yer verilebilmektedir.

Şekil 3. Haber Yayınlarının Yayın Yöntemi ve Haber İçeriğinin Dağılımı

Gerçekleştirilen sokak sağlıklaştırma projelerinin medyaya yansımada görsel ve videolara daha fazla yer verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Yalnızca haber yazısı şeklinde bir içeriğe sahip olan haberler daha az ilgi çekmekte ve kamuoyunda görsel bir algı oluşturmadığı için çok dikkat çekmemektedir. İçeriklerin daha doğru biçimde organize edilerek proje öncesi ve proje sonrası fotoğraflara aynı zamanda proje görsellerine de yer verilerek projeler daha algılanabilir hale getirilmelidir. Yapılan sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili kullanıcı halk tarafından yapılan değerlendirmelerde hiç olumsuz yoruma rastlanmamış olmasının gerçekçi olmadığı düşünülmektedir. Bu durumun sebebinin yapılan projelerin halka iyi ve doğru biçimde yansıtılarak toplum üzerinde olumlu bir algı yaratmak ve toplumun desteğiyle projeleri yürütmek olabileceği düşünülmektedir.

Proje Konumu ve Haber Tarihi

Yapılan tarama sonucunda elde edilen konum bilgileri Excel tablosuna il, ilçe, mahalle, sokak- cadde- meydan başlıklarını dolduracak şekilde işlenmiştir. Bu bilgiler doğrultusunda farklı haber kaynaklarında yer alan aynı konumdaki sağlıklaştırma çalışmaları tespit edilmiştir. Aynı zamanda haber yayınlarının hangi illere ait olduğu tespit edilerek Türkiye genelinde belirlenen tarihteki sağlıklaştırma çalışmalarının illere göre dağılımı analiz edilmiştir. Bununla birlikte haberlerin 2022 yılında aylara dağılımı tespit edilerek bu iki veri karşılaştırılmıştır. Böylece hangi ayda hangi il ile ilgili kaç yayın yapıldığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Haberlerin illere dağılımına bakıldığında 2022 yılında en fazla haber yapılan ilin 19 haberle Malatya olduğu tespit edilmiştir. Ardından 11

haber ile Afyonkarahisar ve Trabzon'da yapılan yayınlar sıralamayı takip etmektedir. En az haber yapılan illerin ise 1'er haber ile Antalya, Batman, Bursa, Çankırı, Eskişehir, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Kırıkkale, Rize, Sinop, şırnak ve Uşak olduğu tespit edilmiştir. Bu illerin bazılarında farklı birçok ilçede sağlıklaştırma çalışması yapıldığı tespit edilmiştir. Örneğin en fazla yayının tespit edildiği Malatya'da Merkez, Battalgazi, Yeşilyurt ilçelerinde; Trabzon'da Merkez, Akçaabat, Ortahisar ilçelerinde; Afyonkarahisar'da ise Merkez, Sandıklı, Sultandağı, İhsaniye ilçelerinde sağlıklaştırma çalışmalarıyla ilgili yayınlara rastlanmıştır. Sonuç olarak tespit edilen haberler üzerinden 1 Ocak 2022- 31 Aralık 2022 tarihleri arasında Türkiye'de 42 ilde yapılan sokak sağlıklaştırma çalışmalarıyla ilgili verilere ulaşılmıştır. Belirlenen tarih aralığında diğer illerle ilgili habere rastlanmadığından bir veri elde edilememiştir. Bu veriler ışığında Türkiye'de illerin % 51,85'inde sokak sağlıklaştırma ile ilgili haber yayınları olduğu ve bu tip çalışmaların bu illerde sürdürüldüğü yorumu yapılabilir.

Yapılan taramada 1 Ocak 2022- 31 Aralık 2022 tarihleri arasında hangi ayda kaç yayın bulunduğu analiz edilmiştir. En fazla haber yayını %16,1'lik oran 27 haberle Aralık ayında, ardından % 13,7'lik oran 23 haberle Kasım ayında ve % 11,9'luk oran 20 haberle Mayıs ayında tespit edilmiştir. En az yayına ise % 4,2'lik oran 7 haber ile şubat ayında; % 5,4'lk oran 9 haber ile Mart, Temmuz, Eylül ve Ekim aylarında rastlanmıştır. Bu veriler üzerinden sokak sağlıklaştırma çalışmalarıyla ilgili en fazla haber yayınına ortalama kış aylarında ulaşıldığı, en az habere ise ortalama yaz aylarında ulaşıldığı söylenebilir (Tablo 3).

Tablo 3. Haber Yayınlarının Konuma ve Tarihe Göre Dağılımı

Tarih Konum	Ocak	şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam	Yüzde
Adana			1	1	1						1	4	8	%4,8
Afyonkarahisar	2		1	2	2	2			1			1	11	%6,5
Amasya											2		2	%1,2
Ankara				4		1							5	%3,0
Antalya					1								1	%0,6
Aydın	1	1					1					1	4	%2,4
Balıkesir	2					2							4	%2,4
Batman							1						1	%0,6
Bilecik		1						1	1		1	1	5	%3,0

Sokak Sağlıklaştırma Çalışmalarının Çevrimiçi Haberler Üzerinden
Bibliyometrik Analizi

Bitlis				1					3			4	%2,4		
Bursa						1						1	%0,6		
Çankırı											1	1	%0,6		
Çorum					1			1			3	5	%3,0		
Denizli				1	2	1						4	%2,4		
Diyarbakır		1	1					2				4	%2,4		
Düzce		1						1				2	%1,2		
Edirne				1				1	2		1	1	6	%3,6	
Elazığ				2				1			2	2	7	%4,2	
Eskişehir					1							1	%0,6		
Gaziantep						1					2	1	4	%2,4	
Giresun											1	2	3	%1,8	
Hatay									1			1	%0,6		
Isparta											1	1	%0,6		
İstanbul								1			1	2	%1,2		
İzmir			3	3	1			1	1		1	10	%6,0		
Kahramanmaraş			1									1	%0,6		
Kastamonu								2				2	4	%2,4	
Kırıkkale		1										1	%0,6		
Konya	1			1	2							1	5	%3,0	
Malatya				2		2		2	3			6	4	19	%11,3
Manisa				1		1				1	1	1	5	%3,0	
Mardin		1		1	2						1	1	6	%3,6	
Muğla								1				1	2	%1,2	
Nevşehir	2												2	%1,2	
Rize					1								1	%0,6	
Samsun					1			1					2	%1,2	

Sokak Sağlıklaştırma Çalışmalarının Çevrimiçi Haberler Üzerinden
Bibliyometrik Analizi

Sinop											1		1	%0,6
Şanlıurfa	1			1	3		1						6	%3,6
Şırnak											1		1	%0,6
Trabzon	6					1	1	1			1	1	11	%6,5
Tokat		1			1					1			3	%1,8
Uşak										1			1	%0,6
Toplam	15	7	9	19	20	11	9	10	9	9	23	27	168	%100
Yüzde	%8,9	%4,2	%5,4	%11,3	%11,9	%6,5	%5,4	%6,0	%5,4	%5,4	%13,7	%16,1	%100	

Yayınların aylar üzerinden illere dağılımına bakıldığında her ay çeşitlilik görüldüğü ve her ay birçok ile dair yayına rastlandığı görülmüştür. Aralık ayında tespit edilen haber sayısı ile doğru orantılı olarak 18 ile dair habere rastlanmış ve en fazla il çeşitliliğine bu ayda rastlanmıştır. Eylül ve Ekim aylarında yine tespit edilen haber sayılarıyla doğru orantılı olarak çeşitliliğin az olduğu ve 6 ile dair habere rastlandığı görülmüştür. Şubat ve Mart aylarında da 7 ile dair habere rastlanmıştır (Tablo 3).

Bu veriler ışığında Türkiye’de birçok ilde sokak sağlıklaştırma projelerinin yapıldığı görülmektedir. Proje yürütülmüş olan illere bakıldığında bu illerin tarihi çevrelere sahip olduğu görülmektedir. Haber yayınlarına genelde en fazla kış aylarında, en az ise yaz aylarında rastlandığı görülmektedir. En fazla haber yayınının uygulama aşamasındaki projeler için yapıldığı bilindiğine göre kış aylarında da hava şartlarına rağmen projelerin sürdürüldüğü yorumu yapılabilir.

Haber Sayısı, Haber Kaynağı ve Haber Yayıncısı

İncelenen haber yayınlarında haber sayısı aynı projeye ilgili yapılan haberleri ifade etmektedir. Burada aynı ay içerisinde aynı proje ile ilgili 2-3 gün gibi yakın tarihlerde yapılan haberler birlikte incelenmiştir. Projelerle ilgili en az 1 haber, en çok 4 haber yapılmıştır. 112 projeye ilgili 1 haber, 19 projeye ilgili 2 haber, 2 projeye ilgili 3 haber, 3 projeye ilgili 4 haber yapılmıştır. Bazı projelerin farklı aşamalarda incelenildiği için farklı dönemlerde haberleri yapılmıştır, bunlar ayrı incelenmiştir. Haber kaynağı yerel ve ulusal başlıkları altında incelenmiştir. Yerel haber kaynaklarının 129 haber yaptığı, ulusal haber kaynaklarının ise 39 haber yaptığı tespit edilmiştir. Tespit edilen ulusal kaynaklar Anadolu Ajansı, İhlas Haber Ajansı, Doğan Haber Ajansı, Anka Haber Ajansı, TRT Haber, Sabah, Milliyet, Hürriyet, Sözcü, Haber Türk, Takvim, Posta, NTV, Yeni Asır, Yeni Akit, Yeni Şafak’tır (Tablo 4).

Sokak Sağlıklaştırma Çalışmalarının Çevrimiçi Haberler Üzerinden
Bibliyometrik Analizi

Tablo 4. İncelenen Haberleri Yayınlayan Ulusal ve Yerel Haber Kaynakları

Haber Kaynakları						
Ulusal Kaynaklar	Yerel Kaynaklar					
Anadolu Ajansı	45 Haber	Bilecik Yarın Gazetesi	Ege'de Sonsöz	Haber61	Malatya Haber	RHA Ajans
İhlas Haber Ajansı	61Medya	Bilecik11	Elazığ Haber Ajansı	Haber61	Malatya Sonsöz Gazetesi	Rizedeyiz
Doğan Haber Ajansı	61Saat	Bomba32	Elazığ Hakimiyet Gazetesi	Haber61	Malatyadan	Turgutlu Yankı
Anka Haber Ajansı	Adana BB	Bugün Kocaeli gazetesi	Elazığ Son Haber	Haber7	Manisa Haberleri	Ufuk Gazetesi
TRT Haber	Afyon Haber	Bursa Hakimiyet	Eskisehir.Net	Haber71	Medya Ege	Uşak Gündem
Sabah	Afyon Kent Haber	CafeSiyaset	Gazete İpekyol	Habere Güven	Medya Keşan	Yeni Adana Gazetesi
Milliyet	Afyon Yerel Basın	Çorum Hakimiyet	Gaziantep BB	Haberler	Medya Urfa	Yeni Erdek
Hürriyet	Afyon Zafer	Denizli Bülten	Gerçek İzmir	Habercim19	Memleket	Yeni Konya
Sözcü	Afyonkarahisar Valiliği	Denizli Muhabir	Gün Işığı Gazetesi	Kapadokya Haber	Mardin Life	Yeni Ufuk Gazetesi
Haber Türk	Akçaabat Haber	Diyadinnet	Haber Dairesi	Kapsam Haber	Muşkara Haber	
Takvim	Ankara BB	Diyarbakır BB	Haber Gazetesi	Karaman Habercisi	Nevşehir Kent Haber Gazetesi	
Posta	Antalya Expres	Doğru Haber	Haber Hürriyeti	Karamandan .com	Nusaybinim.com	
NTV	Aydın Ses Gazetesi	Dünya Gazetesi	Haber Milas	Kastamonu Gazetesi	Olay53	
Yeni Asır	Bafra55	Düzce TV	Haber18	Körfez Gazetesi	Öncü Haber	
Yeni Akit	Belediye Haber	Edirne Gazetesi	Haber46	Mahalli Gündem	Özgür Dersim Gazetesi	
Yeni Şafak	Bilecik Haberleri	Ege Meclisi	Haber48	Malatya Güncel	Pusula Haber Konya Gazetesi	

Haberleri yayımlayan yayıncılara bakıldığında 168 haberden en fazla yayın yapanların 8 adet ile Anadolu Ajansı, 7 adet ile Diyardinnet, 5 adet ile TRT Haber, 5 adet ile Malatya Haber, 4 adet ile ise Yeni Asır olduğu görülmektedir. Sokak sağlıklaştırma ile ilgili en fazla haber yayını yapan yayıncının Anadolu Ajansı olduğu tespit edilmiştir. En fazla haber yapan yayıncılar arasında ilk beş sırada çoğunlukla ulusal kaynakların olduğu görülmüştür. Sokak sağlıklaştırma projelerinin yerel kaynaklar yerine ağırlıkla ulusal kaynaklarda yer alması tanıtım ve değer açısından önemlidir.

Proje Durumu ve Projeyi Yürüten Kurum

Analizi yapılan haber yayınlarının projelerin durumuna dair verdikleri bilgiler proje aşaması, uygulama ve proje sonrası şeklinde üç başlık altında irdelenmiştir. Projeyi yürüten kurumların tespiti de yapılarak bu iki veri karşılaştırılmıştır. İncelenen 168 haber içerisinde 35 (%20,8) tanesi proje aşamasında, 94 (%56) tanesi uygulama aşamasında ve 39 (%23,2) tanesi proje sonrası aşamadır. Bu verilere bakılarak en çok uygulama aşamasındaki projelere dair haber yapıldığı söylenebilir (Tablo 5).

Tablo 5. Haber Yayınlarında Yer Verilen Projenin Durumu ve Projeyi Yürüten Kurum

Projeyi Yürüten Kurum Adedi	Proje		Proje Aşaması	Uygulama	Proje Sonrası	Toplam	Yüzde
	Durumu	Kurum					
1 Kurum		Bakanlık	2	4	1	7	4,2%
		Belediye	21	71	34	126	75,0%
		Özel İdare	1			1	0,6%
		Valilik	1	3	1	5	3,0%
2 Kurum		Bakanlık+Belediye	7	9	1	17	10,1%
		Bakanlık+Vakıflar Genel Müdürlüğü			1	1	0,6%
		Bakanlık+Valilik		2		2	1,2%
		Belediye+İLBANK			1	1	0,6%
		Belediye+Valilik	2	2		4	2,4%

	Valilik+Karadeniz Kal.Aj.		2		2	1,2%
3 Kurum	Bakanlık+Belediye+İL BANK		1		1	0,6%
	Bakanlık+Belediye+Valilik	1			1	0,6%
Toplam		35	94	39	168	100%
Yüzde		20,8%	56,0%	23,2%	100%	

Projeyi yürüten kurumlara bakıldığında ise kurumlardan bakanlık 29 adet, belediye, 150 adet, valilik 14 adet, özel idare 1 adet, Karadeniz Kalkınma Ajansı 2 adet, Vakıflar Genel Müdürlüğü 1 adet, İLBANK 2 adet haber yayınına konu olmuştur. Bazı projelerde kurumların birlikte çalıştığı grlmektedir. Bunlar; bakanlık-belediye %10,1'lik oranla 17 adet haber, belediye-valilik %2,4'lk oranla 4 adet haber, bakanlık-valilik %1,2'lik oranla 2 adet haber, valilik-Karadeniz Kalkınma Ajansı %1,2'lik oranla 2 adet haber, belediye-İL BANK %0,6'lık oranla 1 adet haber, bakanlık-Vakıflar Genel Müdürlüğü %0,6'lik oranla 1 adet haber, bakanlık-belediye-İL BANK %0,6'lık oranla 1 adet haber, bakanlık-belediye-valilik %0,6'lık oranla 1 adet haber olarak tespit edilmiştir (Tablo 5). Bu bilgilere bakılarak sokak sağlıklaştırma projelerinin en çok belediyeler tarafından yürütüldüğü ardından sıralamayı bakanlıkların takip ettiği grlmektedir. İşbirliği yapan kurumlara bakıldığında bakanlık, belediye ve valiliğin diğer kurumlara birlikte çalışarak projeleri yürüttüğü grlmştir. evre, şehircilik ve İklım Değişikliği Bakanlığı'nın ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sokak sağlıklaştırma projelerinde yerel yönetimler ile işbirliği yapabilen bakanlıklar olduğu tespit edilmiştir. Tablo 5'te de görüldüğü gibi bakanlık tek başına sokak sağlıklaştırma projelerini yürüten kurum olabileceği gibi yerel yönetimlerin ya da başka kurumlarında desteğiyle projeleri yürütebilir. Haberler üzerinden her iki bakanlığın aynı projede yer aldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır.

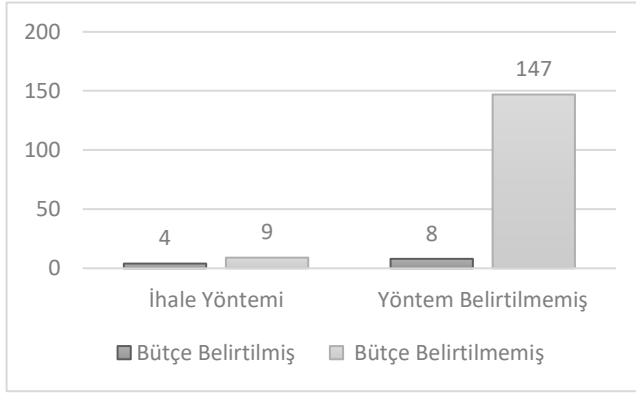
Bu verilere göre yerel yönetimlerin hizmet ettikleri bölgede yer alan tarihi çevreleri koruma konusunda adımlar attığı ve konuyla ilgili projeler geliştirerek sokak sağlıklaştırma çalışmalarına öncülük ettiği grlmektedir. Yerel yönetimlerin bu noktada merkez teşkilatından da destek aldığı bilinmektedir.

Proje Yöntemi ve Bt

İncelenen 168 haber projenin elde edilme yöntemi ve bt bakımından da irdelenmiştir. Haber yayınlarında projenin elde edilme yöntemi ve btye dair veriler bulunuyorken uygulamanın elde edilme yöntemi ile ilgili bir veriye rastlanmamıştır. Haberlerin 156 adedinde bt belirtilmemiştir. 12 adet

haberde bütçeye yer verilmiştir. Bu inceleme sonucunda haber yayınlarna bakılarak sokak sağlıklaştırma proje bütçelerine dair fikir sahibi olmanın zor olduğu anlaşılmıştır. Bütçesi belirtilen 12 proje üzerinden en düşük bütçe 3.000.000 TL, en yüksek bütçe ise 35.000.000 TL'dir.

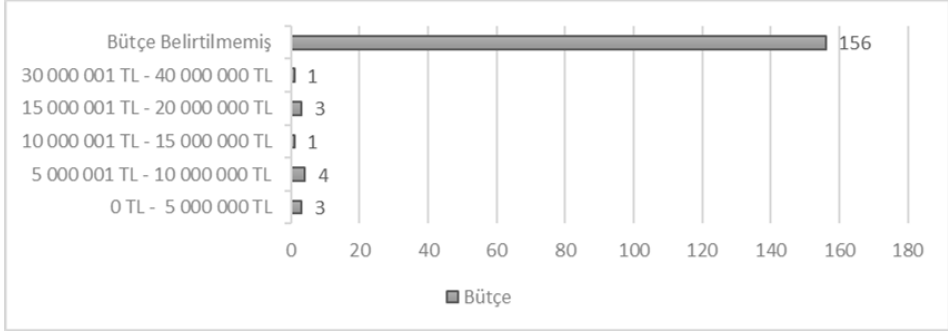
Projenin elde edilme yöntemine bakıldığında ise 155 adet yayında yöntem belirtilmemiş olup, 13 adedinde ihale yöntemi kullanıldığı belirtilmiştir (şekil 4). Bu veriler haberler üzerinden yapım yöntemiyle ilgili bilginde kısıtlı olduğunu göstermektedir.

şekil 4. Haber Yayınlarının Proje Yöntemi ve Bütçeye Göre Dağılımı

Projenin elde edilme yönteminin ihale yöntemi olduğu belirtilen yayınlardan 4 tanesinin bütçesi belirtilmiş 9 tanesinin belirtilmemiştir. Yöntem belirtilmemiş haber yayınlarda ise 8 tanesinin bütçesi belirtilmiş 147 tanesinin belirtilmemiştir (şekil 4).

Ayrıca bütçesi verilen projeler için 5 adet aralık belirlenerek bütçe değerleri sınıflandırılmıştır. 0 TL-5.000.000 TL bütçe aralığında 3 proje, 5.000.000 TL-10.000.000 TL bütçe aralığında 4 proje, 10.000.000 TL-15.000.000 TL bütçe aralığında 1 proje, 15.000.000 TL-20.000.000 TL bütçe aralığında 3 proje, 30.000.000 TL-40.000.000 TL bütçe aralığında ise 1 proje yer almaktadır (şekil 5).

Şekil 5. Proje Bütçelerinin Dağılımı

Haber yayınları üzerinden yapılan bu incelemede projelerin bütçeleri ve yapım yöntemleri ile ilgili net bir bilgiye ulaşılamamış olup bu konuda genel bir yorum yapılamamıştır. Aynı yıl içinde yapılmış olan bütçesi açıklanmış projelere bakılacak olursa, bütçelerin geniş bir aralıkta yer aldığı görülmüştür. Bu durum projelerin büyüklüğüne ve niteliğine bağlı olarak gelişmiş olabilir. İhale yöntemiyle gerçekleştirildiği bilinen projelerinde çoğunda bütçe belirtilmemiştir. Nitel ve nicel olarak bir kıyas yapabilmek adına bütçelerin bilinmesi önemlidir.

Sonuç

Tarihi mekanlar yer aldıkları ölçüğe bağlı olarak tarihi çevre, tarihi kent ve tarihi bölge gibi isimler alırlar. Tarihi çevreler geçmişin izlerini taşıyan, sürdürülebilirliğini sağlayan, günümüzü anlamaya ve kavramaya yönelik mekanlardır. Tarihi çevreler şehirlerin ilk kuruldukları dönemde meydana gelmiş alanlardır ve o dönemin kültürel, sosyal, ekonomik, fiziksel birçok özelliğini taşır. Tarihi çevrelerin korunması, yaşatılması ve geleceğe aktarılması, nesillerin kimliklerini oluşturabilmeleri açısından önemlidir. Bu alanlarda bulunan yapılar çevre zamanla doğal ve beşeri faktörler sebebiyle bozulmalara uğrar. Bozulmalar tarihi çevrenin zaman içerisinde dönüşümünü ve yenilenmesini gerekli kılar.

Tarihi doku kavramının öneminin artmasıyla kültürel değerlere verilen değerde arttığı görülmüştür. Bunun sonucunda tarihi çevreler ile ilgili koruma yaklaşımları ortaya çıkmaya başlamıştır. Bu noktada koruma ve restorasyon yaklaşımları içerisinde yer alan sağlıklaştırma kavramı önemli bir yer tutmaktadır. Sokak sağlıklaştırma projeleriyle ilgili ilk çalışmalar 1996 yılında yapılmıştır. Fakat bu alandaki projeler son yıllarda yaygınlaşmaya başlamıştır. Sokak sağlıklaştırma, fiziksel ya da işlevsel olarak eskimeye uğrayan yapıların fiziksel olarak yenilenmesi ve dönüştürülmesi, işlevini yitirmiş yapıların yeni işlevlerle sosyal hayata kazandırılmasıdır. Benzer süreçler ve uygulamalardan geçen projelerin ortak bir amaç çerçevesinde birleştiği koruma yaklaşımlarıdır. Günümüzde Türkiye’de birçok ilde yerel yönetimler ya da farklı kurumlar

tarafından sokak sağlıklaştırma çalışmalarının yapıldığı grlmektedir. Yapılan bu çalışmalar her alanda olduğu gibi gerek yerel gerekse ulusal haber kaynakları tarafından haber yayınlarına dönüştürülebilmektedir. Haberler üzerinden proje ile ilgili konum, tarih, yapım yöntemi, bütçe, projeyi yürüten kurum gibi bilgilere ulaşılabilmektedir. Bu yayınlar halk içinde bilgi amaçlı kaynak oluşturmaktadır.

Sokak sağlıklaştırma projelerine dair yazılan makale ve tez sayıları istatistiksel olarak incelendiğinde son yıllarda artış gösterdiği grlmektedir. Bu durum sağlıklaştırma çalışmalarının son yıllarda arttığını göstermekte ve aynı zamanda bu konunun literatür anlamında gelişmeye açık olduğunu da göstermektedir. Sokak sağlıklaştırma konusunda kavramsal anlamda tanımsal makaleler yer aldığı gibi sokak sağlıklaştırma projelerinin gerçekleştiği alanları konu edinen makalelerde yer almaktadır. Bunlarla birlikte bibliyometrik analiz çalışmaları da mevcuttur. şahin ve Halaç (2023) sokak sağlıklaştırma konusundaki lisansüstü tezlerin bibliyometrik analizini yapmışken, Fıcıoğlu ve Halaç (2022) belirlenen niversite kütüphanelerinde sokak sağlıklaştırma ile ilgili çalışmaları tespit ederek bu çalışmaların analizini yapmışlardır. Çerkez ve Halaç (2023) ise EKAP sistemi üzerinden sokak sağlıklaştırma projelerinin bibliyometrik analizini yapmışlardır. Buradan görüldüğü üzere birçok veri tabanı üzerinden bibliyometrik analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Türkiye’de yapılan sokak sağlıklaştırma projelerine dair evrimii haberler üzerinden genel bir inceleme literatürde yer almamaktadır. Bu çalışmada güncel konularda bilgilendirme amaçlı temel yayın yöntemlerinden olan haberler üzerinden sokak sağlıklaştırma çalışmalarına dair hazırlanan haber yayınlarından 1 Ocak 2022 – 31 Ocak 2022 tarihleri arasında ulaşılan verilerin bibliyometrik analizi yapılarak, sokak sağlıklaştırma projeleriyle ilgili genel değerlendirmelerin literatüre kazandırılması amaçlanmıştır.

Google Haberler veri tabanı bu çalışmaya kaynak oluşturmaktadır. Google Haberler sahip olduğu gelişmiş tarama ile çeşitli tarih aralıklarında, çeşitli sıralamalarda istenilen anahtar kelime ile arama yapmaya imkan tanımaktadır. Bu veri tabanında arama yaparken tarihi değişken tutarak belli periyotlarda tarama yapıldığında örneğin yılın tüm ayları tek tek taranıp toplandığında ve yıllık periyotta tarama yapıldığında sonuçlar birbirini tutmamaktadır. ‘‘Sokak sağlıklaştırma’’ anahtar kelimesiyle tarama yapıldığında aylık periyotlarda yapılan taramalar sonucunda daha fazla veri elde edilmektedir. Karşılaşılan bu sorun sebebiyle durumu avantaja çevirebilmek amaçıyla sayıca fazla veriyle analiz yapabilmek için bir yıllık inceleme süresini aylık periyotlara bölerek sayıca daha fazla habere ulaşılmıştır. Bu tarama sonucunda 797 sonuca ulaşılmış ve 270 haber listelenmiştir. Bunlar içerisinden 168 adedinin sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. 168 adet haber üzerinden belirlenen alt başlıklar neticesinde incelemeler yapılmıştır. Google haberler üzerinden elde edilen veriler Excel dosyasına aktarılmıştır.

Yayın Yöntemi ve Haber İçeriği akıştırılmıştır. Yayın yöntemi haber yazısı, proje görseli ve video olmak üzere  alt başlığa ayrılarak incelenmiştir. Haber içeriği ise olumlu, fikir beyan edilmemiş ve olumsuz şeklinde  alt başlıkta incelenmiştir. Elde edilen veriler doğrultusunda haberlerin tümünde haber yazısının yer aldığı, %69,04'nde proje görselinin yer aldığı, %3,57'sinde ise projeye dair videoların yer aldığı grlmştr. Ancak bu verilere göre haberlerdeki görsel ve video sayısının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Sadece haber yazısı üzerinden proje hakkında çok fazla bilgi edinilemeyeceği düşünülmektedir. Haber yayınları proje öncesi ve sonrasına dair nitelikli görsellere yer vererek halkın sokak sağlıklaştırma konusunda daha bilinçli ve duyarlı hale gelmesini sağlamalıdır. Haber içeriği olumlu olan yayınların en fazla haber yazısı + proje görseli şeklinde yayınlandığı grlmştr. Fikir beyan edilmemiş yayınlarda ise en fazla yayının yalnızca haber yazısı şeklinde yapıldığı grlmştr. Burada içeriğin olumlu olması sebebiyle gerek yetkili kişiler gerekse halk tarafından haber yayınlarının görsel açıdan zenginleştirilebildiği düşünülmektedir.

Proje Konumu ve Haber Tarihi başlıkları birlikte değerlendirilmiştir. Bir yıl içerisinde yapılan yayınlar doğrultusunda Türkiye'nin il bazında %51,85'inde sokak sağlıklaştırma çalışmalarına dair haber yapılmıştır. Sayısal olarak değerlendirildiğinde, Türkiye'nin her ilinde tarihi alanlara rastlanmasının fazlasıyla mümkün olması sebebiyle ulaşılan değer düşük gibi görünmektedir. Ancak yapılan analizler bir yıllık bir süreci kapsadığından bir yılda neredeyse ülkenin yarısında bu tür çalışmaların yapılmış olması olumlu olarak değerlendirilebilir. Bu dönemde en çok haber yapılan il Malatya, en çok habere rastlanan ay ise Aralık'tır. Haber yapılan illere bakıldığında geleneksel dokuya ve tarihi değerlere sahip kentler olduğu grlmektedir. Fakat geleneksel dokuya sahip olup az sayıda habere rastlanan ya da hiç rastlanmayan iller de mevcuttur. Bu durumun sebebi çalışmaların yetersiz olması ya da inceleme yapılan tarih aralığında çalışma yapılmamış olmasıdır. Aralık ayında en fazla habere rastlanması Türkiye'nin mevsim normalleri dahilinde bu tür çalışmalara uygun olmaması sebebiyle beklenmeyen bir durumdur. Fakat bu ayda haber yapılan illere bakıldığında ağırlıkla ılıman ve sıcak iklimlerin görüldüğü iller oldukları tespit edilmiştir. Aralık ayında haber yapılan bazı illerde iklim anlamında bu çalışmalara müsaade etmeyecek olsalar da bu illerdeki çalışmaların proje aşamasında ya da bitmiş olduğu grlmektedir.

Haber Sayısı, Haber Kaynağı ve Haber Yayıncısı kendi ilerinde tek tek değerlendirilmiştir. Google Haberler üzerinden yapılan taramada elde edilen sonucun tümünün listelenememesi analiz edilecek haber sayısını azaltmaktadır. Bu durumun sistemsel bir problem olduğu düşünülmektedir. Yine de bu çalışmada en çok veriye ulaşabilmek amacıyla farklı yöntemler denenerek elde olan tüm veriler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bazı projelerde, tek bir projeye ilgili birden fazla haber yapıldığı da grlmştr. Bu sayı yapılan incelemede

dört farklı habere kadar çıkmıştır. Bir projeyle ilgili birden fazla haber yapılması kamuoyunu etkilemek ve daha fazla kişiye ulaşabilmek açısından olumlu bir durumdur. Haber kaynakları ve yayıncıları incelendiğinde ise hem yerel hem de ulusal yayın yapan platformlarda sokak sağlıklaştırma çalışmalarına dair haberlere rastlanmıştır. Tespit edilen haberler incelendiğinde en çok haberi yapan yayıncı Anadolu Ağansı olmuştur.

Proje Durumu ve Projeyi Yürüten Kurum başlıkları birlikte incelenmiştir. Proje durumu proje aşaması, uygulama ve proje sonrası şeklinde üç başlık altında irdelenmiştir. İncelenen haberlerde %56 oranla en çok uygulama aşamasındaki projelerin haberi yapılmıştır. Sokak sağlıklaştırma projeleri bakanlık, belediye, valilik, özel idare, Karadeniz Kalkınma Ağansı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, İLBANK gibi kurumlarca yürütölmektedir. Kurumlar alışmaları tekil yürütebildikleri gibi iki ya da üç kurumun iř birliğiyle de sokak sağlıklaştırma çalışmalarını gerçekleştirebildikleri görölmüştür. İř birliği durumunda farklı kurumlar bünyesindeki çalışanlarla projenin yürütölmesi bakış açılarının değişebilecek olması sebebiyle olumlu değerlendirilebilir. Bu çalışmalarının tamamının devlet teşkilatları bünyesinde yapıldığı görölmektedir. En çok projeyi yürüten kurumlar belediyelerdir. Bu tespit doğrultusunda sokak sağlıklaştırma projelerinin yürütölmesinde yerel yönetimlerin rolünün daha büyük olduğu söylenebilir.

Proje Yöntemi ve Bütçe başlıkları çakıştırılmıştır. Proje yöntemi olarak ihale yönteminin kullanılıp kullanılmadığına bakılmıştır. Sadece 13 haberde projelere dair ihale yönteminin kullanıldığı tespit edilmiştir. Bütçe ile ilgili ise haberde bütçenin belirtilip belirtilmediğine bakılmıştır. 12 haberde bütçe belirtilmiştir. Proje yöntemi ve bütçe konusunda haberler üzerinden yeterli ve analiz edilip yorum yapılabilecek kadar veriye ulaşılamamıştır. Haberlerde bu bilgilere de yer verilecek olması hem bilgilendirme açısından hem de bir literatür oluşturabilmek açısından önemlidir.

Sokak sağlıklaştırma çalışmalarının Google Haberler üzerinden tespiti ve bibliyometrik analizinin yapılmasında medya ve mimari koruma çalışmalarının iř birliği gözlemlenmektedir. Okuyucular ile gelişmelerin paylaşıldığı bir yöntem olan haber yayınlarının mimarlık açısından da kamuoyunun yapılan çalışmaları takip edebilmesi ve bilgilendirilmesi yönüyle önemli olduğu tespit edilmiştir. Sokak sağlıklaştırma çalışmaları için bir değerlendirme yapıldığında yapılan çalışmaların mimari koruma açısından önemini ve değerini halkın kavrayabilmesi, toplumda koruma bilincinin oluşabilmesi amacıyla medyanın kullanımı yararlı olacaktır. Yukarıda yapılan değerlendirmelere bakıldığında kimi illerde sayıca fazla yayının olduğu kimi illerde ise neredeyse hiç yayına rastlanmadığı görölmüştür. Bu durum iki ihtimali ortaya koymaktadır. Birincisi alışmalar yapılıyor fakat haber yayınına dönüşmüyor, bu durumda kamuoyu etkisiz halde kalır yapılan çalışmalar ile ilgili bilgi sahibi olamaz ve haberler

zerinden yapılabilen analiz çalışmalarında literatüre katkı sunamaz. İkinci ihtimal ise sağlıklaştırma çalışmalarının bu illerde yapılmıyor olmasıdır. Ülkemizde her ilin kendi kimliğini yansıtan tarihi mekanları mevcuttur. Bu mekanlar bakımsız ve atıl olarak kalırsa zamanla yok olmaya mahkum olur. Burada yerel yönetimlerin ve bu çalışmalarda rol alan diğer kurumların etkisiz kalması söz konusudur. Gerekli kurumlar çalışmaların yapılması için harekete geçmelidir.

Sokak sağlıklaştırma çalışmaları ile ilgili Türkiye’de teorikte ilk çalışmalar 1996 yılında yapılmaya başlanmıştır. Ancak son yıllara kadar bu alanda uygulama sayısı kısıtlıdır. Son yıllarda yapılan uygulamalarla sokak sağlıklaştırma kavramı tam anlamıyla gündeme gelmeye başlamıştır. Yapılan çalışmaların literatüre ve koruma yaklaşımlarına uygunluğu ve geleneksel dokunun gerçek anlamda korunup korunamadığı tartışma konusudur. Fakat yine de mimari koruma kavramının öneminin anlaşılması ve bu konuda çalışmaların yapılıyor olması önemli ve olumlu bir sonuçtur. Bu noktada yapılan uygulamaların en doğru biçimde nasıl yapılacağı tartışılmalıdır.

Bu alışma, literatürde henüz yer almayan ‘‘sokak sağlıklaştırma’’ çalışmalarının evrimii haberler üzerinden medya aracılığıyla bibliyometrik analizinin yapılmasıyla gelecekte yapılacak benzer çalışmalara kaynak sunmaktadır. Çalışmanın bir yıllık süre ile sınırlandırılmış olması yapılacak benzer çalışmalar için önem arz etmektedir. Gelecekte bu çalışmaya benzer nitelikte belli periyotlarda çalışmalar yapılırsa bu makale onlara kaynak oluşturacak, karşılaştırma ve değerlendirme yapılarak çalışmaların gelişimi hakkında bilgi sahibi olunabilecektir.

Kaynakça

Ahunbay, Z. (2017). *Tarihi evre Koruma ve Restorasyon*. İstanbul: Yem Yayınları.

elik, D., & Demirtaş, D. (2019). Kentsel Tarihi evrelerde Sokak Sağlıklaştırma alışmaları: Bartın rneği. *Gümüşhane University Journal of Science and Technology*, 9(4), 664-673.

elimli, M. A. (2016). Divriği Kent Dokusundaki Geleneksel Konut İncelenmesi ve rnek Sokak Sağlıklaştırılması zerine Bir Değerlendirme. *Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kayseri*.

Çerkez, R. S., & Halaç, H. H. (2023). EKAP Sistemi zerinden Sokak Sağlıklaştırma Projelerinin Bibliyometrik Analizi. *JOURNAL OF SOCIAL, HUMANITIES AND ADMINISTRATIVE SCIENCES (JOSHAS)*, 9(67), 3254-3267.

Eraslan, M. H., & Koç, İ. (2022). Tarihi Kent Dokularının Korunmasında Sokak Sağlıklaştırmasının Yeri. *Kent Akademisi*, 15 (Dicle Üniversitesi 2. Uluslararası Mimarlık Sempozyumu zel Sayısı), 208-224.

Fıçıcıoğlu, Ş., & Halaç, H. H. (2022). Sokak Sağlıklaştırma Üzerine Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*(132), 347-363. doi:10.29228/ASOS.63816

Güner, H. E., Kozlu, H., & Büyükmihçı, G. (2019). Sokak Sağlıklaştırma Proje Deneyimi; Kayseri-Talas Kazım Paşa. *Online Journal of Art and Design*, 7(1), 184-201.

Hussain, A., Fatima, N., & Kumar, D. (2011). Bibliometric analysis of the 'Electronic Library' journal (2000-2010)2011. *Webology*, 1-8.

İnal, E. (2012). Haksız Yapı Kavramı ve Haksız Yapının Kaldırılması. *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 70(1), 245-276.

Karataş, L., Alptekin, A., & Yakar, M. (2022). Mardin Tarihî 1. Cadde Yayalaştırma ve Sokak Sağlıklaştırma Projesinin Mekânsal ve Sosyokültürel Etkileri. *Türkiye Arazi Yönetimi Dergisi*, 4(2), 82-89.

Keskin, Ü. (2008). Türkiye’de Sokak Sağlıklaştırma Olgusunun Örneklerle İrdelenmesi: Ankara-Beyazı, Kocaeli-Merkez ve Kayseri-Talas Örnekleri. *Yayımlanmamış Uzmanlık Tezi, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara.*

Kutlu, T., & Bekiroğlu, O. (2013). Türkiye’de Yurttaş Gazeteciliği Bağlamında İnternet Haberciliği: Bianet Örneğinde Kentsel Dönüşüm Projesiyle İlgili Haberlerin Analizi. *Selçuk İletişim Dergisi*, 6(2), 254-269.

Kültür ve Turizm Bakanlığı. (2013). *28718 Sayılı Kültür Varlıkları İhale Yönetmeliği*. Ankara.

Özyaba, M. (1999). Kentsel Alanların Planlanması ve Tasarım. *Ders Notları No:54*, 424-467. Trabzon.

Pritchard, A. (1969). Statistical Bibliography or Bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25(4), 348-349.

Şahin, E., & Halaç, H. H. (2023). Sokak Sağlıklaştırma Alanında Hazırlanan Tezlerin Bibliyometrik Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi*, 14(39), 1046-1060. doi:10.21076/vizyoner.1191539

Ünver, H. (2017). Sokak Sağlıklaştırmanın Tanımsal Olarak İrdelenmesi. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 5(1), 96-106.

Ünver, H., & Alptekin, O. (2021). Sokak Sağlıklaştırmada Yapım Yönetimi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 32(2), 99-126.

Yıldırım, S. (2021). Türkiye’de iktisat alanında hazırlanmış olan doktora tezlerin bibliyometrik analizi. *Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.*

Zakar, L., & Eyüpgiller, K. K. (2015). *Mimari Restorasyon Koruma Teknik ve Yöntemleri*. İstanbul: Ömür Matbaacılık.

Extended Summary

Bibliometric Analysis of Street Rehabilitation Studies on News

Urban regeneration projects, known as Kentler, are environments that develop through layered improvements and consist of different types of structures. Historically, as rural-to-urban migration increased and the need for housing grew, initial settlements were established in cities, forming their historical fabric. These historical sites, inherited from the past to the present, convey traces of history, lifestyles, cultures, societal structures, identities, and more. Preserving these sites is crucial for communities to maintain their identities by interacting with their past. Historical sites serve as bridges that facilitate this interaction, ensuring their preservation, continuity, and transmission to future generations.

In recent years, historical sites, particularly those undergoing "street revitalization" efforts, have gained attention. Street revitalization involves preserving, enhancing, and ensuring the sustainability of historically significant but underutilized or dysfunctional sites. Often, historical properties are either state-owned or privately held. The emergence of street revitalization projects can be attributed to the costly nature of individually revitalizing privately owned historical properties, which owners often cannot afford. Consequently, such projects are typically carried out under the auspices of relevant institutions.

In this study, a bibliometric analysis of street revitalization projects in Turkey was conducted using news articles, which serve as a contemporary information source for society. By analyzing news coverage between January 1, 2022, and December 31, 2022, details of projects, public dissemination of project details, and public feedback were examined. The adequacy of the content of news publications regarding street revitalization projects was assessed, aiming to determine how these projects are communicated to the public and whether the information presented is sufficient and accurate.

The collaboration between media and architectural conservation efforts is evident in the detection and bibliometric analysis of street revitalization efforts via Google News. News publications serve as a method for sharing developments with readers, allowing the public to follow and be informed about these initiatives, which is crucial from an architectural standpoint in fostering public awareness and understanding of conservation efforts. The evaluation revealed varying levels of news coverage across different regions in Turkey, indicating either active projects with inadequate media coverage or regions lacking such initiatives altogether, highlighting the need for local governments and other involved institutions to take action.

Theoretical studies on street revitalization in Turkey began around 1996, but practical applications remained limited until recent years. Despite debates on the adherence of these projects to literature and conservation approaches, the recognition of architectural conservation's significance and the implementation of such projects are positive developments. Future studies building upon this bibliometric analysis, with periodic assessments, can provide valuable resources for comparative evaluations and insights into the progress of these initiatives.

This study, focusing on street revitalization projects not yet included in the literature, contributes to future research by providing a bibliometric analysis through online news, offering a foundational reference for similar future endeavors. The one-year timeframe of this study is particularly relevant for future comparative analyses, facilitating a deeper understanding of project developments over time.